Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная Партыя (бальшавікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 235 (6814) | 9 кастрычніка 1940 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

У ПРЭЗІДЫУМЕ ВЦСПС. Справаздачы і выбары фабрычна-заводскіх і мясцовых камітэтаў.

XIV з'езд ЛКСМБ. Прамова Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Натаповіча Н. Я.

СОВЕЦКІ НАРОД АДНАДУШНА АДАБРАЕ УКАЗ АБ СТВАРЭННІ ДЗЯРЖАЎНЫХ ПРАЦОЎНЫХ РЭЗЕРВАЎ. **Л. Левітан** — Сапраўдныя клопаты аб чалавеку. **Г. Скуцэня** — Адчулі радасць працы.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
Н. Гіршын — Комуністы адной МТС.
А. Якубовіч — А рашэнне вынесці... забыліся.

ТРЫ МЕСЯЦЫ РАБОТЫ ПА-НОВАМУ. Выступленні стаханаўцаў і кіраўнікоў віцебскай чулочна-трыкатажнай фабрыкі імені Клары Цэткін аб сваім вопыце работы па-новаму, на аснове Указу Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

Сто пудоў зярна з гектара (пісьмо калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі «Маяк соцыялізма», Барысаўскага раёна).

З. Меліхава — Узорна арганізаваць работу калгасных дзіцячых пляцовак.

Е. Гайшына — Вуснае лічэнне ў школе.

П. Цвірко — Высокі ўраджай бульбы і карняплодаў.
Таі (Сіям).

ЗА РУБЯЖОМ:
Прыбыццё германскіх войск у Румынію.
Германскія паведамленні.
Англійскія паведамленні.
Зводка італьянскага камандавання.
Англа-германская артылерыйская дуэль.
Адкрыццё дарогі Бірма-Кітай.
Уступленне галоўных японскіх сіл у Ханой.
Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

За работу, таварышы комсамольцы!

XIV з'езд Ленінскага Комуністычнага Саюза Моладзі Беларусі закончыўся. [illegible]

СОВЕЦКІ НАРОД АДНАДУШНА АДАБРАЕ УКАЗ АБ СТВАРЭННІ ДЗЯРЖАЎНЫХ ПРАЦОЎНЫХ РЭЗЕРВАЎ

САПРАЎДНЫЯ КЛОПАТЫ АБ ЧАЛАВЕКУ

З вялікім задавальненнем прачытаў я Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб стварэнні Дзяржаўных Працоўных Рэзерваў. Той, хто правёў свае маладыя годы ў капіталістычнай кабале, з асаблівай сілай адчувае вялікае значэнне гэтага закона.

Шкада мне маіх маладых год, якія прайшлі ў бязрадаснай, душнай атмасферы капіталізма. Помню, як я марыў аб многім, хацеў стаць чыгуначнікам або слёсарам. Але хіба можна было ажыццявіць свае жаданні пры капіталізме? Крайняя патрэба штурхала кожнага з нас на першую, якая траплялася, работу. Куды пайсці, дзе працаваць? Такое пытанне стаяла перад кожным юнаком. Я рашыў звярнуцца да аднаго апаратнага майстра:

— Вазьміце мяне на работу, — прасіў я яго.

— На работу? Можна, — важна адказаў ён, — але прыдзецца плаціць.

Успамінаючы пра мінулае, я яшчэ больш ацэньваю значэнне Указа. Аб маладых людзях клапоціцца наша дзяржава. Чалавека кормяць, адзяваюць, вучаць і даюць кваліфікацыю. Усё гэта — сапраўдныя клопаты аб чалавеку, аб яго лёсе, аб яго жыцці.

Капіталізм стварыў вялікую армію беспрацоўных. Наша-ж дзяржава, наадварот, клапоціцца аб арганізаваным стварэнні працоўных рэзерваў.

Няма сумнення, што малады чалавек, які скончыць рамесленае вучылішча або школу фабрычна-заводскага абучэння, будзе карысным работнікам для нашага соцыялістычнага будаўніцтва.

Л. ЛЕВІТАН,

стаханавец і рацыяналізатар Беластоцкага тэкстыльнага камбіната № 2.

АДЧУЛІ РАДАСЦЬ ПРАЦЫ

БЕЛАСТОК. **(Па тэлеграфу).** Працоўныя Беластоцкай вобласці горача вітаюць Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб дзяржаўных працоўных рэзервах СССР. На прадпрыемствах, у калгасах праводзяцца чыткі, гутаркі.

На сходзе рабочых Гродненскага шклозавода з яркай прамовай выступіў стары майстар шклодуў тав. Хадроўскі.

— Радасна жыць, — гаворыць ён,— у такой краіне, дзе ўрад клапоціцца і прадастаўляе ўсе ўмовы для набыцця кваліфікацыі дзецям працоўных. Цяжка было атрымаць кваліфікацыю шклодува пры капіталізме. Дзесяці год я пайшоў працаваць [illegible] баў. Працаваў я па 10—12 гадзін у суткі. Для таго, каб набыць кваліфікацыю, мне прыйшлося абслугоўваць сям'ю майстра завода. Я больш працаваў на гаспадарцы майстра, чым на заводзе,—калоў дровы, насіў ваду, даглядаў жывёлу.

Сапраўдную радасць працы я адчуў толькі пры совецкай уладзе.

На мітынгу рабочых і служачых Гродненскага чыгуначнага вузла выступіў стрэлачнік тав. Саўца. Ён заявіў:

— У мяне два сыны. Адзін вучыцца ў шостым, другі ў пятым класе. Калі яны скончаць сямігодку, я пашлю іх у чыгуначнае вучылішча.

Г. СКУЦЭНЯ.

Былыя фабзавучнікі—знатныя людзі транспарта

ЖЛОБІН. [illegible]

З нецярпеннем чакаюць пачатку прыёму

БАБРУЙСК. [illegible] (БЕЛТА).

ПЕРШЫЯ 30 ДОБРААХВОТНІКАЎ

ВІЛЕЙКА. [illegible]

ТЭЛЕГРАМЫ

ПРЫБЫЦЦЁ ГЕРМАНСКІХ ВОЙСК У РУМЫНІЮ

НЬЮ-ЙОРК, 7 кастрычніка. (ТАСС). Паводле паведамлення бухарэсцкага карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс, па маючыхся вестках за апошнія 24 гадзіны ў Румынію прыбыла «чатыры або пяць эшалонаў» з германскімі войскамі, уключаючы матарызаваныя часці. Чакаецца прыбыццё новых германскіх войск.

Як паведамляе берлінскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, румынская дыпламатычная місія пацвердзіла весткі аб прыбыцці германскіх войск у Румынію «з мэтай рэарганізацыі і абучэння румынскай арміі». Карэспандэнт указвае, што, як заявілі ў румынскай дыпламатычнай місіі, у Румыніі чакаецца прыбыццё значнай колькасці італьянскіх войск для аказання дапамогі ў абучэнні румынскіх салдат.

Англа-германская вайна

Германскія паведамленні

БЕРЛІН, 8 кастрычніка. (ТАСС). У зводцы вярхоўнага камандавання германскай арміі паведамляецца: «Учора буйныя злучэнні германскіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі напад на Лондан, скінулі бомбы цяжкага калібра на чыгуначныя збудаванні на захад ад Темзы, а таксама на докі Сары-Камершэл і вест-індскія. У Паўднёвай Англіі германскія самалёты бамбардыравалі ваенныя прадпрыемствы і важныя аб'екты. Начная бамбардыроўка Манчэстэра, Ліверпуля і Эдынбурга выклікала вялікія пажары.

Мінулай ноччу англійскія самалёты ў многіх месцах спрабавалі пранікнуць у Германію. Аднак большасць самалётаў была адагнана. Частка самалётаў праціўніка прарвалася да Берліна і скінула бомбы. Учынена некаторая шкода. Сярод насельніцтва многа забітых і раненых. Страты праціўніка ўчора склалі 32 самалёты. 13 германскіх самалётаў прапалі без весці».

Англійскія паведамленні

ЛОНДАН, 8 кастрычніка. (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што мінулай ноччу англійская авіяцыя зрабіла налёты на ваенныя аб'екты Берлінскага раёна, бамбардыравала шляхі зносін у розных частках Германіі, а таксама аэрадромы, знаходзячыяся на акупіраванай немцамі тэрыторыі.

ЛОНДАН, 8 кастрычніка. (ТАСС). Перадаюць, што ў ноч на 8 кастрычніка Лондан перажыў найбольш працяжны паветраны налёт за ўвесь час з пачатку шырокіх паветраных аперацый над Англіяй. Вялікая колькасць запальваючых бомб была скінута на раёны Цэнтральнага Лондана. Узнікшыя пажары быстра ліквідаваны. Разбурэнні зроблены ў 10 раёнах Лондана. Вестак аб чалавечых афярах няма.

Паветраным налётам падвергліся таксама многія раёны краіны — Ліверпуль, паўночна-заходняя, заходняя і паўночна-ўсходняя часткі Англіі і паўднёва-ўсходняя частка Шатландыі.

Не гледзячы на мноства бомб, скінутых у Лондане і гарадах Паўночна-Заходняй Англіі, матэрыяльная шкода і чалавечыя афяры невялікія, калі параўноўваць з маштабамі паветраных нападаў. На паўднёвым усходзе Англіі пашкоджана прамысловае прадпрыемства.

У паветраных баях збіта 27 германскіх самалётаў. 16 англійскіх знішчальнікаў загінулі. Дзесяць англійскіх лётчыкаў выратаваліся.

Англа-германская артылерыйская дуэль

НЬЮ-ЙОРК, 8 кастрычніка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Асошыэйтэд Прэс, немцы на працягу гадзіны абстрэльвалі з гармат паўднёва-ўсходняе ўзбярэжжа Англіі, а англійская артылерыя абстраляла французскае ўзбярэжжа паблізу Булоні.

Зводка італьянскага камандавання

РЫМ, 8 кастрычніка. (ТАСС). У зводцы італьянскага камандавання гаворыцца: «У Міжземным моры наша падводная лодка патапіла англійскі вартавы катэр. У заходняй частцы Міжземнага мора тарпедыраван наш гандлёвы параход водазмяшчэннем у 1.800 тон.

Ва ўсходняй Афрыцы адбылася сутычка паміж англійскімі і італьянскімі патрулямі ля Эль Катуло (Кенія). Праціўнік прымушан да бегства і панёс значныя страты.

У Красным моры наша паветранае злучэнне атакавала канваіруемы караван англійскіх суднаў. Бамбардыраваны радыёстанцыя Уадзі Юзуф і галоўныя сілы непрыяцельскіх войск, якія знаходзіліся ля граніцы Паўднёвага Судана. Усе нашы самалёты вярнуліся на базы.

Прапанова амерыканцам пакінуць Японію, Карэю, Манчжоу-Го, Кітай і Ганконг

НЬЮ-ЙОРК, 8 кастрычніка. (ТАСС). Агенцтва Юнайтэд Прэс перадае, што дзяржаўны дэпартамент ЗША ў спецыяльнай інструкцыі, разасланай амерыканскім консульствам на Далёкім Усходзе, рэкамендаваў усім амерыканскім грамадзянам пакінуць як мага хутчэй уладанні японскай імперыі, уключаючы Карэю, а таксама пакінуць Манчжоу-Го, Кітай і Ганконг.

У Ганконгу

ЧУНЦЫН, 8 кастрычніка. (ТАСС). Японскі консул у Ганконгу неафіцыяльна прапанаваў японскім грамадзянам як мага хутчэй эвакуіравацца. Японскіх грамадзян у Ганконгу налічваецца 680 чалавек.

Па патрабаванню японцаў французскія ўлады закрылі граніцу Гуанчжоувань (арэндаваная французамі тэрыторыя ў Паўднёвым Кітаі). У выніку, гандаль паміж Гуанчжоувань і Паўднёвым Кітаем спыніўся.

Па Совецкай краіне

ВАДА З ПАВЕТРА

[illegible]

На Паўночна-заходняй граніцы. На здымку: малодшы камандзір узвода І. І. Белый (злева) і пагранічнік Г. М. Чэрненка ў нарадзе. Фото А. Міхайлава. (Фото ТАСС).

ВАДАЛЯЧЭБНІЦА «ГАРАЧЫЯ КРЫНІЦЫ» У ТАЙЗЕ

[illegible]

КАШТОЎНЫЯ РУКАПІСЫ ІВАНА ФРАНКО

ЛЬВОЎ. (ТАСС). Аддзел рукапісаў Львоўскага філіяла бібліятэкі Акадэміі навук УССР набыў рад каштоўных рукапісаў вядомых украінскіх пісьменнікаў. Асаблівую цікавасць прадстаўляе аб'ёмісты сшытак Івана Франко. Гэта зборнік дум і песень і перакладных прац пісьменніка, які адносіцца к таму перыяду, калі дваццацічатырохгадовы Іван Франко, не маючы сродкаў да існавання, займаўся сельскагаспадарчай працай у сяле Нагуевічы. Многія матэрыялы ўпершыню будуць апублікаваны ў 15-м томе юбілейнага выдання твораў пісьменніка.

Набыты таксама рукапісы твораў Лесі Украінкі, пісьмы Кацюбінскага, Стэфаніка, Грабоўскага, Кабылянскай, кампазітара Лысенка.

КІШЭННАЯ МЕТЭАРАЛАГІЧНАЯ СТАНЦЫЯ

У эксперыментальнай майстэрні Навукова-даследчага інстытута школ Наркомасветы РСФСР вырабляецца першы экземпляр кішэннай метэаралагічнай станцыі, сканструіраванай маскоўскім настаўнікам геаграфіі тав. А. Н. Калакольнікавым. Кішэнная метэаралагічная станцыя змяшчаецца ў невялікай фанернай каробцы размерам 12×15×3 см. У ёй знаходзяцца асноўныя прыборы: тэрмометр з прыстасаваннямі для вызначэння тэмпературы вады і глебы, дажджамер-выпаральнік з вымяральным стаканчыкам, анемометр для вымярэння скорасці ветру, вымпел і компас для вызначэння напрамку ветру, лента для вымярэння вышыні снежнага пакрова, паходныя сонечныя гадзіннікі, вугламер, даведачныя табліцы.

Паказанні такой станцыі з'яўляюцца дастаткова дакладнымі. Прыборы яе могуць быць скарыстаны таксама для асобных геалагічных, батанічных і тапаграфічных вымярэнняў і даследванняў. Станцыя прызначана для школ у якасці вучэбнага дапаможніка, але можа быць адначасова скарыстана экскурсантам, турыстам, у экспедыцыях.

Кошт яе пры масавым вырабу не перавысіць 50 рублёў. (ТАСС).

У Прэзідыуме ВЦСПС

Справаздачы і выбары фабрычна-заводскіх і мясцовых камітэтаў

[illegible] (ТАСС).

XIV З'ЕЗД ЛКСМБ

Прамова Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. НАТАЛЕВІЧА Н. Я. *)

Таварышы! Тут, на XIV з'ездзе комсамола, прысутнічае лепшая частка моладзі Беларусі. Вы сабраліся абмеркаваць актуальнейшыя пытанні работы комсамола Беларусі. Усе выступленні таварышоў зводзяцца да аднаго: як лепш арганізаваць выхаваўчую работу сярод комсамольцаў, каб кожны комсамолец больш актыўна ўдзельнічаў у соцыялістычным будаўніцтве і прадукцыйней працаваў, каб кожны комсамолец практычнай творчай работай апраўдаў высокае і пачотнае званне члена Ленінскага Комуністычнага Саюза Моладзі. Гэта верная пастаноўка пытання.

Ва ўмовах другой імперыялістычнай вайны, калі пажарышча вайны палыхае на ўсходзе і на захадзе, на поўначы і на поўдні, калі ў гэту вайну ўцягнута больш палавіны насельніцтва зямнога шара, калі вастрыё імперыялістычнай вайны кожную мінуту можа быць павернута супроць Совецкага Саюза, пытанні павышэння прадукцыйнасці працы, пытанні павышэння абароназдольнасці нашай краіны павінны стаяць у цэнтры ўвагі.

Вы нарадзіліся свабоднымі і жывеце ў шчаслівы час, у сталінскую эпоху, калі наша краіна ўступіла ў паласу завяршэння будаўніцтва соцыялістычнага грамадства і паступовага пераходу да комунізма. Вы самі гаспадары, будаўнікі свайго поўнакроўнага, яркага і шчаслівага жыцця, вяршыцелі свайго лёсу.

Большасць з вас тут прысутных (за выключэннем комсамольцаў заходніх абласцей БССР) не ведае капіталістычнай эксплаатацыі, не ведае беспрацоўя і голаду. Аб усіх вас клапоціцца партыя і ўрад, наша совецкая дзяржава і лепшы друг совецкай моладзі вялікі Сталін (**Доўгія апладысменты**).

Вы павінны гардзіцца вашымі бацькамі і мацярамі, старшымі братамі і сёстрамі, якія са зброяй у руках пад кіраўніцтвам партыі вялікай крывёю, вялікімі ахвярамі заваявалі і здабылі для вас свабоду, шчаслівае і радаснае жыццё — соцыялізм. Гэтыя вялікія заваёвы совецкага народа комсамольцы павінны ўмець цаніць і берагчы.

Усе выступаючыя тут на з'ездзе многа гаварылі аб авангарднай ролі комсамольцаў у соцыялістычным будаўніцтве, аб павышэнні палітычнага, культурнага і тэхнічнага ўзроўню совецкай моладзі. Гэта правільна. Сучаснае комуністычнае грамадства адрозніваецца ад першабытнага комунізма тым, што яно будуецца на аснове самай перадавой навукі і тэхнікі. Непісьменныя не могуць пабудаваць комунізма. Нашай краіне патрэбны шматлікія кадры, патрэбны людзі навукі — акадэмікі, прафесары, інжынеры, тэхнікі, педагогі; патрэбны культурныя, тэхнічна граматныя рабочыя, патрэбны кадры,—кадры, авалодаўшыя не толькі тэхнікай, але і тэорыяй марксізма-ленінізма. Толькі такія кадры могуць добра працаваць і пабудаваць комунізм.

У гэтай сувязі я і хачу спыніць увагу з'езда на некаторых пытаннях выхаваўчай работы ў комсамоле.

Істотны недахоп выхаваўчай работы— гэта разрыў тэарэтычнай падрыхтоўкі з практыкай. Вучоба ў школах, прапаганда ў гуртках у нас праводзіцца абстрактна, часта без увязкі з практыкай работы комсамольцаў і вытворчым жыццём. Па сутнасці ў вядомай ступені працвітае начотніцтва. Многія нашы педагогі, кіруючыя таварышы ўпускаюць з-пад увагі ўказанне Леніна, які жорстка змагаўся з зуброжкай, начотніцтвам і абстрактнасцю ў вучобе. У сваёй прамове на III-м з'ездзе комсамола ў 1920 годзе ён паказаў нам, чаму і як выхоўваць комсамольцаў. Ён гаварыў, што без вучобы няма комунізма, а навучыць людзей таму, што выкладзена ў кніжках і брашурах без увязкі з практычнай работай—значыць скажаць комуністычнае выхаванне. Ад падобных мета- [illegible]

«Калі-б толькі вывучанне комунізма [illegible]

[illegible]

...літычна няверна выступалі, нельга. Яны даволі падрабязна і правільна расказвалі і аб выхаванні моладзі і аб авангарднай ролі комсамола, наогул аб усім патроху, і атрымалася нібы кругла і добра, а вось самага галоўнага яны не сказалі.

Чаму-б, напрыклад, сакратару Беластоцкага абкома не расказаць, колькі прынята ў комсамол беларусаў, палякаў, яўрэяў, якую работу вядзе комсамол сярод той часткі моладзі, якая яшчэ знаходзіцца пад уплывам варожых ідэй і поглядаў, аб антырэлігійнай рабоце сярод моладзі, аб многім іншым цікавым і важным. Гэтага сказана не было. Чаму? Ды таму, што гэты таварыш не ведае сапраўднага становішча рэчаў, мала бывае ў пярвічных арганізацыях, мала працуе з моладдзю. Вось канкрэтны прыклад разрыву тэорыі з практыкай.

Ленін вучыў, што Саюз комуністычнай моладзі сваю адукацыю, сваё вучэнне і сваё выхаванне павінен злучыць з працай рабочых і сялян, што толькі ў працы разам з рабочымі і сялянамі можна стаць сапраўднымі комуністамі.

Некаторыя-ж нашы кіраўнікі комсамола забываюць гэта ўказанне вялікага правадыра і часта сваю ролю зводзяць да ролі педагога казённай гімназіі. Яны не ведаюць, не цікавяцца тым, што прадстаўляюць комсамольцы данай арганізацыі на вытворчасці, прамысловасці, сельскай гаспадарцы, як яны змагаюцца за выкананне вытворчага плана фабрыкі, завода, калгаса, а значыць, як апраўдваюць сваё высокае званне комсамольцаў.

Не ведаючы гэтага, такі кіраўнік не можа правільна кіраваць комсамольскай арганізацыяй, не можа правільна ўплываць на комсамольцаў і выхоўваць іх.

У сістэме выхавання і абучэння комсамола трэба звярнуць увагу і на тую акалічнасць, што ў пачатковых і сярэдніх школах да гэтага часу яшчэ нізкая якасць вучобы. Лёгкія, павярхоўныя адносіны да якасці вучобы, якія існуюць у некаторых школах, параджаюць бязграматных людзей, такія настаўнікі, якія самі нічога не ведаюць і не жадаюць ведаць.

Воблік такога настаўніка я магу тут прадэманстрыраваць. На рэспубліканскай нарадзе актыва настаўнікаў (не наогул нарады настаўнікаў, а актыва) настаўнік падае такую запісачку. Я яе вам прачытаю даслоўна: «Как поступить в таким случаи, если в школе нащитывается 15 учеников и растояния ат 2-й школы 8 км.».

У адным сказе роўна шэсць памылак. [illegible]

У рэзультаце ў нас нярэдкі выпадкі, калі юнак, скончыўшы сярэднюю навучальную ўстанову, прыходзіць у Чырвоную Армію, не ўмеючы расколоць палена дроў, не ўмеючы зашыць сабе штаны.

Адзін з камандзіраў — удзельнік баёў на фінскім фронце, расказаў пра такі выпадак. Адно падраздзяленне назначылі ў разведку. Загадана было ўсе кацялкі і лапаткі зашыць так, каб яны не бразгалі. Усе падрыхтаваліся і пайшлі ў разведку. І раптам стук капялка, лапаткі. Фіны адразу знайшлі разведку, пачалі страляць і разведка сарвалася. А потым, калі пачалі даведвацца ў чым-жа справа, то высветлілася, што адзін такі чыстаплюй аказаўся не змог зашыць кацялок і лапатку, не ўмеючы шыць. Гэтыя людзі гатовы разглядаць Чырвоную Армію як універсітэт для прадаўжэння сваёй агульнай адукацыі.

Усе гэтыя недахопы выхаваўчай работы параджаюць у моладзі павярхоўнае і лёгкае ўяўленне і адносіны да работы, да жыцця. Яны паслабляюць волю да барацьбы.

Каб ярчэй падкрэсліць гэта, я вам прывяду такі прыклад: адна з вучаніц 9-га класа г. Бабруйска паслала пісьмо вядомай кіноактрысе Орловай: Вось што гэта вучаніца піша Орловай: «Уяўляю, як гэта прыемна стаяць перад кіноапаратам і распяваць розныя песенкі і ведаць, што цябе пачуюць ва ўсіх гарадах і будуць табе хлопаць з усіх сіл. Я вельмі зайздрошчу вашаму цудоўнаму, прыгожаму жыццю. Мне нават здаецца, што я аддала-б усё сваё жыццё, каб толькі пажыць так дзянёчак, як жывеце вы, Любоў Пятроўна. Асабліва мне падабаецца ўбранне, у якім вы танцуеце на гармаце...»

Гэтую вучаніцу 9 класа Ксенію Л. захапляюць толькі ўбранне, блеск, апладысменты, больш яна нічым не цікавіцца. Якая несур'ёзнасць, якія лёгкія адносіны да жыцця, да працы. Ёй здаецца, што варта толькі пажадаць, і яна можа стаць актрысай.

Не ў белых пярчатках, а са зброяй у руках, велізарнейшымі фізічнымі намаганнямі, у парахавым дыму і вайне грамадзянскай вайны, у гразі, у холадзе і голадзе, барацьбе супроць тыфознай вошы, знешняй і ўнутранай контррэволюцыі вашы бацькі і браты адстаялі заваёвы Кастрычніка. І зараз мы будуем новае грамадства ў барацьбе супроць сусветнага капітала.

Я думаю, што комсамольцы павінны не толькі адчуваць адказнасць за недахопы ў выхаваўчай рабоце, але і прыняць рашучыя, дзейсныя меры да паладжвання сапраўды комуністычнага выхавання сярод навучаючыхся, сярод моладзі наогул.

У сувязі з гэтымі недахопамі ў выхаваўчай рабоце сярод моладзі, асабліва ў школах, некалькі слоў аб совецкім патрыятызме.

Мы многа гаворым аб совецкім патрыятызме, аб любві да радзімы, да партыі і ўрада. Многія гавораць моладзі, навучаючымся ў прыватнасці: «Вы павінны быць такімі патрыётамі, як: Чкалаў, Папанін, Осіпенка, Раскова». І наша моладзь хоча быць такімі патрыётамі. Але што трэба зрабіць, каб стаць такімі патрыётамі—не гавораць. І ў рэзультаце маладыя людзі, не скончыўшы сярэднюю навучальную ўстанову, у парыве патрыятызма, гатовы ўступіць у лётную школу, дабравольна пайсці ў РСЧА, не маючы абсалютна ніякіх ведаў.

У гэтым выпадку пачуцці совецкага патрыятызма накіроўваюцца па няправільнаму шляху. Гавораць аб совецкім патрыятызме, прапануюць раўняцца па перадавых і знатных людзях нашай краіны і не ведаюць, не бачаць, што юнак, марачы стаць такім героем, як Чкалаў ці Папанін, вучыцца дрэнна, што гаспадарка гэтага патрыёта не разлічылася з дзяржавай па ўсіх відах плацяжоў і абавязацельствах, і сам ён сябе вядзе не як патрыёт.

Совецкі патрыятызм праяўляецца не на словах, а на справе, на практычнай дзейнасці і рабоце кожнага маладога патрыёта. Калі комсамолец не ўдарнік і не стахановец на вытворчасці, то гэта балбатун, а не патрыёт. Калі калгас несвоечасова ўбірае ўраджай, не разлічваецца своечасова з дзяржавай, гноіць хлеб, калі фабрыка дае брак, не выконвае вытворчы план, то тут совецкім патрыятызмам і не пахне.

Выхоўваць моладзь у духу сапраўднага совецкага патрыятызма—адна з важнейшых задач комсамола, але выхоўваць так, каб кожны таварыш не словамі, а справай пацвярджаў, што ён патрыёт вялікай радзімы соцыялізма, што ён не баіцца труднасцей, пойдзе насустрач труднасцям і пераможа іх, што ён гатоў у любы момант аддаць жыццё за справу народа, за справу любімай партыі Леніна—Сталіна. (**Апладысменты**).

Таварышы комсамольцы, паляпшайце і ўмацоўвайце справу комуністычнага выхавання, практычна выконвайце заветы Владзіміра Ільіча Леніна—вучыцца комунізму, змагайцеся за тое, каб нашу моладзь выхоўваць сапраўднымі патрыётамі —большэвікамі, актыўнымі труджанікамі і барацьбітамі за справу комунізма! (**Бурныя апладысменты**).

*) Прамова друкуецца па скарочанай стэнаграме.

Партыйнае жыццё

КОМУНІСТЫ АДНОЙ МТС

У кабінеце дырэктара Рэчкаўскай МТС тав. Клімовіча адразу кідаецца ў вочы стаячы на відным месцы чырвоны сцяг. Гэта — пераходны чырвоны сцяг Гомельскага абкома КП(б)Б і абласнога Совета дэпутатаў працоўных, атрыманы МТС за ўзорнае правядзенне камбайнавай уборкі. Рэчкаўцы законна гардзяцца сваімі поспехамі ў барацьбе за высокі сталінскі ўраджай. Сваёй стаханаўскай работай на калгасных палях калектыў МТС заваяваў вялікі аўтарытэт і карыстаецца добрай славай ва ўсіх калгасах сваёй зоны.

У выдатнай рабоце МТС і яе лепшых людзей — нямалая заслуга партыйнай арганізацыі. Невялікі атрад большэвікоў — 14 членаў і кандыдатаў партыі — з'яўляецца сапраўдным важаком мас. Кожны комуніст, на якім-бы ўчастку ён не працаваў, які-б пост не займаў, на рабоце, у быту — служыць узорам для астатняй масы. Усе 11 комуністаў, працуючых непасрэдна на вытворчасці, з'яўляюцца стаханаўцамі і свой вопыт перадаюць іншым работнікам.

Брыгадзір трактарнай брыгады № 3 кандыдат партыі Грыгорый Мінакаў працуе ў МТС з дня яе арганізацыі. У гэтым спакойным на выгляд чалавеку тоіцца невычарпальная энергія. Ён не любіць многа разважаць, але ў брыгадзе ён адчуваецца як поўнаўладны гаспадар вытворчасці. Правільныя ўзаемаадносіны з сваімі падначаленымі, асабісты прыклад у рабоце, высокая патрабавальнасць да самога сябе і да кожнага работніка — вось што забяспечыла ўзорную работу брыгады. План трактарных работ гэтага года ў пераводзе на мяккае ворыва брыгада выканала датэрмінова і зэканоміла 2.370 кілаграмаў гаручага.

Датэрмінова выканала план трактарных работ брыгада № 2, якую ўзначальвае комуніст Васілій Брытаў. Спаборнічаючы з трэцяй брыгадай, трактарысты зэканомілі 2.300 кілаграмаў гаручага. Якасць трактарных работ у абодвух брыгадах бездакорная.

Вялікім аўтарытэтам у МТС карыстаецца трактарыст комуніст тав. Драбышэўскі. Гэты чалавек не закончыў спецыяльнай тэхнічнай школы, але дасканала авалодаў трактарам і сістэматычна працуе над павышэннем сваёй вытворчай кваліфікацыі. У часе ўборкі яго трактар буксіраваў паўночны камбайн, які ўбраў 160 гектараў замест 115 гектараў па норме. Зараз тав. Драбышэўскі вылучан раз'язным механікам. За самы кароткі час ён і тут паспеў праявіць сябе з станоўчага боку. На кіруючую работу ў якасці загадчыка майстэрні вылучан таксама брыгадзір трактарнай брыгады, комуніст тав. Быкаў, які нядрэнна спраўляецца з даручанай яму справай.

Машынна-трактарная станцыя гардзіцца трактарыстам, комуністам тав. Засядацелевым. Яго прозвішча красуецца ў пачотнай кнізе Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1939 года. Пастановай Выстаўкома за ўзорную стаханаўскую работу ён узнагароджан Малай залатой медаллю. Тав. Засядацелеў заваяваў права ўдзелу ў выстаўцы 1940 года.

Партыйная арганізацыя выхавала нямала адданых беспартыйных большэвікоў. Яны поплеч з комуністамі змагаюцца за высокую прадукцыйнасць працы, за арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў.

Камбайнер тав. Галкін сваёй стаханаўскай работай вядомы далёка за межамі Гомельскай вобласці. Ён праславіў совецкі камбайн. Першым у рэспубліцы ён выканаў план камбайнавай уборкі. Узятае ім абавязацельства—убраць у гэтым годзе на паўднёвым камбайне 500 гектараў, тав. Галкін выканаў з чэсцю. Камбайн, на якім ён працаваў, убраў 529 гектараў. Па водзывах спецыялістаў, якасць уборкі выдатная. Зараз камбайнер тав. Галкін пераключыўся на стацыянарную малацьбу, дзе ён таксама паказвае ўзоры высокай прадукцыйнасці працы.

Вялікую ўвагу партыйная арганізацыя ўдзяляе пытанню падрыхтоўкі для МТС кваліфікаваных кадраў. Толькі ў гэтым годзе падрыхтавана 40 трактарыстаў, з іх 13 дзяўчат. Тэхнічныя кіраўнікі МТС многа ўвагі ўдзяляюць арганізацыі вучобы. Старшы механік комуніст тав. Рабінаў старанна перадае свой тэхнічны вопыт маладым трактарыстам. Вынікам вучобы з'явілася тое, што комсамолкі Зіна і Юзя Бычковы, якія ўпершыню селі на трактар, ужо выканалі гадавы план трактарных работ.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 17 ліпеня аб забароне самавольнага пакідання работы трактарыстамі і камбайнерамі паслужыў новым стымулам паляпшэння работы машынна-трактарнай станцыі. Партыйная арганізацыя і яе сакратар тав. Носка, акрамя раз'яснення сярод трактарыстаў і камбайнераў Указа ад 17 ліпеня, старанна сочаць за поўным яго ажыццяўленнем. Супроць лодыраў і прагульшчыкаў ствараецца грамадская думка.

Ажыццяўляючы кантроль дзейнасці адміністрацыі, тав. Носка і кожны комуніст дапамагаюць адміністрацыі знішчаць недахопы ў рабоце МТС.

Па ініцыятыве партыйнай арганізацыі паднята пытанне аб правільнай арганізацыі працы ў трактарных брыгадах. У кожнай брыгадзе ёсць партыйная праслойка, і гэта забяспечвае поспех работы.

У зоне гэтай МТС ёсць 21 калгас. Няма ні аднаго дня, каб комуністы, кіруючыя работнікі МТС не наведалі калгасы, прычым наведанне не носіць гастралёрскі характар, калгасам аказваецца канкрэтная дапамога. Дзякуючы гэтаму ўсе сельгасарцелі своечасова правялі ўборку і разлічыліся па абавязковых пастаўках.

Узначальвае МТС комуніст тав. Клімовіч. Ён былы слесар Гомельскага паравоза-вагонарамонтнага завода, за стаханаўскую работу ўзнагароджан наркомам шляхоў зносін значком «Ударнику сталинского призыва». Стаханаўскія метады работы на вытворчасці тав. Клімовіч перанёс у МТС. Працуючы спачатку памочнікам па палітчасці, потым дырэктарам МТС, тав. Клімовіч дабіўся таго, што некалі адстаўшая машынна-трактарная станцыя выйшла ў лік перадавых. План веснавога ворыва калгасы зоны МТС выканалі на 123 проц., культывацыі зябліва—на 105 проц., радковай сяўбы яравых — на 107 проц., азімых—на 103 проц., камбайнавай уборкі—на 160 проц. За два толькі кварталы МТС зэканоміла да 4 тыс. кілаграмаў гаручага.

Зараз партыйныя і непартыйныя большэвікі МТС разгарнулі соцыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу XXIII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі. Яны змагаюцца за рэнтабельную работу МТС, за права ўдзелу ў выстаўцы 1941 г.

Н. ГІРШЫН.

Рэчкаўская МТС,
Свяцілавіцкага раёна.

А рашэнне вынесці... забыліся

Нядаўна адбыўся адкрыты сход парт-арганізацыі Глыбоцкага райспажыўсаюза. Сход абмяркоўваў два выключна важныя пытанні: аб выкананні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня і справаздачу старшыні райкома прафесіянальнага саюза работнікаў спажыўкааперацыі.

Дакладчык па першаму пытанню т. Лінкер, пералічыўшы факты спазненняў і прагулаў і прынятыя ў адносінах прагульшчыкаў меры, адзначыў, што за апошні час колькасць нарушэнняў працоўнай дысцыпліны рэзка зменшылася. Комуністы ў спрэчках дапоўнілі дакладчыка. Яны на канкрэтных фактах указалі, што справа абстаіць не зусім так, як гаварыў дакладчык, што рабочы дзень многіх работнікаў не загружан, старшыня райспажыўсаюза і ўпаўнаважаны Наркамата загатовак па раёну не наладзілі яшчэ кантроля над ажыццяўленнем Указа.

Рэзкай крытыцы была падвергнута і работа райкома саюза работнікаў спажыўкааперацыі. Старшыня райкома саюза т. Якубіцкі, які рабіў справаздачу, абмежаваўся прызнаннем, што райком бяздзейнічаў. Аб гэтым гаварылі і выступаўшыя ў спрэчках.

Сапраўды, уся работа райкома саюза за час яго існавання звялася да двух пасяджэнняў, на якіх члены райкома... размеркавалі абавязкі і выпрацавалі план работы. Ні культурна-масавай работай, ні матэрыяльна-бытавымі ўмовамі членаў саюза, ні іншымі пытаннямі райком не займаўся. На пытанне — чым аб'ясніць бяздзейнасць райкома? — т. Якубіцкі адказаў: не было інструкцый...

Удзельнікі схода ажыўлена абмяркоўвалі заслуханыя даклады, але ніякага рашэння прынята не было. Аб гэтым чамусьці ніхто не ўспомніў. Так і разышліся комуністы, не прыняўшы рашэння ні па пытанню ажыццяўлення Указа, ні аб рабоце райкома саюза.

А. ЯКУБОВІЧ.

У чытальні новабарысаўскай запалкавай фабрыкі імені Кірава (Мінская вобласць). За вывучэннем гісторыі ВКП(б) інжынер-хімік З. А. Шрэйтуль (злева) і тэхнолаг ТЭЦ фабрыкі Т. Н. Мамонаў. Фота І. Шышко. (Фотахроніка БЕЛТА).

УЗОРНА АРГАНІЗАВАЦЬ РАБОТУ КАЛГАСНЫХ ДЗІЦЯЧЫХ ПЛЯЦОВАК

За апошнія годы ў рэспубліцы значна ўзрасла сетка стацыянарных дашкольных устаноў, калгасных пляцовак.

Многія кіраўнікі раёнаў, старшыні калгасаў з усёй сур'ёзнасцю аднесліся да арганізацыі калгасных пляцовак. Напрыклад, у Пухавіцкім раёне замест 40 пляцовак па плану адкрыта 67. Старшыня калгаса «Бязбожнік», Рудзенскага раёна, тав. Літвінаў забяспечыў своечасова рамонт памяшкання, выдзеліў патрэбную суму грошай на абсталяванне пляцоўкі і набыццё матэрыялаў, арганізаваў добраякаснае харчаванне дзяцей. Стварылі ўсе неабходныя ўмовы для работы дзіцячых пляцовак старшыні калгасаў імені Сталіна, «Іскра», «Калектывізацыя», «Авангард», Уздзенскага раёна.

У радзе раёнаў аддзелы народнай асветы правялі двухмесячныя курсы па падрыхтоўцы работнікаў для калгасных пляцовак. Лепшыя калгасніцы атрымалі метадычную і тэарэтычную падрыхтоўку і добра працуюць з дзецьмі. Тав. Е. Галаўнёва працуе на пляцоўцы калгаса «Новае жыццё», Багушэўскага раёна, Віцебскай вобласці, і абслугоўвае 28 дзяцей. Яна добра арганізавала догляд за дзецьмі і харчаванне іх. Выхавальніца пляцоўкі калгаса «Чырвоны Латаколь», Сенненскага раёна, Віцебскай вобласці, тав. Сенькова карыстаецца вялікай павагай у бацькоў, яна клапоціцца аб кожным дзіцяці паасобку. Многа ўвагі ўдзяляе яна фізічнаму выхаванню дзяцей.

На жаль, такое становішча далёка не ва ўсіх раёнах і калгасах.

План адкрыцця калгасных пляцовак па рэспубліцы выканан толькі на 60 проц. Асобныя раёны сарвалі гэтае мерапрыемства. Калгасы імені Тэльмана, Лельчыцкага раёна, «Чырвоны араты», імені Варашылава, Мазырскага раёна, зусім не адкрылі пляцовак, не забяспечылі пасылку выхавальніц дзяцей на дашкольныя курсы, харчовыя фонды, выдзеленыя для дзіцячых устаноў, расходвалі не па прызначэнню.

У калгасе «Перамога», Рудзенскага раёна, з-за адсутнасці ложкаў дзеці спалі на падлозе, памяшканне не праветрывалася. Выхаваўчая работа на пляцоўцы не вялася. У калгасе «Новы шлях», таго-ж раёна, дзе налічваецца каля 30 дзяцей дашкольнага ўзросту, пляцоўка не абсталявана, нехапае сталоў, няма ложкаў.

Роля калгасных дашкольных устаноў выключна вялікая. Аддзелы народнай асветы, старшыні калгасаў павінны пачаць ужо зараз падрыхтоўку да адкрыцця дзіцячых пляцовак у 1941 годзе. Неабходна замацаваць памяшканні і захаваць інвентар.

Вельмі важным з'яўляецца пытанне аб выдзяленні прадуктаў для дзіцячай пляцоўкі. Гэту работу трэба арганізаваць зараз, пры засыпцы фондаў.

Да работы па дашкольнаму выхаванню трэба прыцягнуць грамадскасць: комсамол, сельскую інтэлігенцыю (настаўнікаў, аграномаў і інш.), працаваць у цесным кантакце з секцыямі мясцовых Советаў дэпутатаў працоўных.

Аддзелы народнай асветы, метадычныя кабінеты павінны палепшыць кіраўніцтва калгаснымі дашкольнымі ўстановамі. Трэба разгарнуць педагагічную прапаганду сярод бацькоў, шырока скарыстаўшы для гэтага радыё, выстаўкі, лекцыі.

Шырокае разгортванне сеткі дзіцячых пляцовак на вёсцы забяспечыць добрае выхаванне калгаснай дзетвары і дасць магчымасць мацеры-калгасніцы прыняць актыўны ўдзел у калгаснай працы і ў грамадскім жыцці нашай краіны.

З. МЕЛІХАВА,
в. а. начальніка дашкольнага ўпраўлення НКА БССР.

ВУСНАЕ ЛІЧЭННЕ Ў ШКОЛЕ

У нашых школах вуснае лічэнне з'яўляецца адным з слабых месц. На ўроках арыфметыкі вучні не могуць бегла лічыць. Так, напрыклад, вучні 5-га класа «Б» будакашалеўскай няпоўнай сярэдняй школы задачу «47+25» вусна рашалі 3 мінуты. Гэта аб'ясняецца тым, што ў малодшых класах дзецям не былі прывіты навыкі беглага лічэння.

А між тым, вуснае лічэнне мае шырокае прымяненне ў жыцці, з'яўляецца адным з важных адукацыйных фактараў, дапамагае развіваць кемлівасць вучня. Яно патрабуе больш напружанай разумовай дзейнасці, чым пісьмовае вылічэнне па правілах, і яму на кожным ўроку арыфметыкі павінна адводзіцца ад 5 да 10 мінут.

Вялікіх поспехаў у галіне быстрага правільнага вуснага лічэння дабіліся настаўніца малодшых класаў 23-й гомельскай школы А. Егорава, настаўніца 10-й школы М. Гусакова. Тав. Гусакова, напрыклад, паясняючы тэму—знаходжанне часткі ад цэлага,—адразу-ж прапануе вучням рад задач для вуснага рашэння.

Добрае ўражанне астаецца ад урока арыфметыкі ў 4-м класе «Б» 23-й школы гор. Гомеля (настаўніца тав. Неронская), які праходзіць жыва і цікава.

Значымасць вуснага рашэння выключна вялікая, бо азнаямленне вучняў з усякім складаным дзеяннем хутчэй за ўсё ўдаецца пры дапамозе гэтага метада. Пачынаючы з лёгкіх задач і прыкладаў, настаўнік паступова падводзіць дзяцей да аналагічных больш складаных прыкладаў, падцягвае адстаючых, уцягвае іх у агульную творчую работу.

У арганізацыі вуснага лічэння вялікую карысць прыносяць наглядныя дапаможнікі. На ўроку ў 1-м класе 19-й школы гор. Гомеля, дзе выкладае заслужаная настаўніца А. Б. Сакалоўская, можна ўбачыць дапаможнікі: палачкі, розныя карцінкі, домікі, яблыкі, грыбы, калёсікі, лато, шведскія шчоты. І гэта дае свае добрыя вынікі. Рэбяты паступова прывучаюцца быстра і дакладна вылічаць.

На жаль, асобныя настаўнікі не надаюць значэння вуснаму лічэнню. Так, напрыклад, у 5-м класе 27-й гомельскай школы выкладчык Е. В. Бродскі зусім не практыкуе вуснага лічэння, і рэбяты, безумоўна, слаба рашаюць задачы вусна.

Настаўнікі, аддзелы народнай асветы павінны ўсямерна развіваць гэты від вучэбнай работы.

Е. С. ГАЙШЫНА,
інспектар-метадыст Гомельскага абласнога педкабінета.

ТРЫ МЕСЯЦЫ РАБОТЫ ПА-НОВАМУ

★ ★ ★

Указы Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня і 10 ліпеня 1940 г. выклікалі сярод працоўных мас нашай краіны магутную хвалю вытворча-палітычнага ўздыму. Мільёны рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых змагаюцца за няўхільнае выкананне гэтых Указаў, за далейшае ўмацаванне працоўнай дысцыпліны, за ўзняцце прадукцыйнасці працы, за высокую якасць прадукцыі.

Ніжэй мы змяшчаем рад выступленняў стаханаўцаў і кіраўнікоў віцебскай чулочна-трыкатажнай фабрыкі імені Клары Цэткін. Перадавыя людзі фабрыкі расказваюць аб сваім вопыце работы па-новаму, на аснове Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

ПЕРШЫЯ ВЫНІКІ

Наша фабрыка, якая носіць слаўнае імя Клары Цэткін, заўсёды займала пачотнае месца сярод чулочна-трыкатажных прадпрыемстваў Саюза. За паспяховае выкананне плана 1939 года калектыў фабрыкі атрымаў ад Галоўнага ўпраўлення і ЦК саюза работнікаў трыкатажнай прамысловасці дзве прэміі.

Пры поўным усведамленні свайго абавязку перад радзімай уключыўся калектыў фабрыкі ў работу на аснове новага працоўнага закона. Зараз ужо можна падвесці некаторыя вынікі першых трох месяцаў работы па-новаму.

Вытворчы план у першым квартале быў выканан усяго на 70 проц. Мы павінны былі выпусціць прадукцыі на 3.909 тыс. руб., а фактычна выпусцілі на 2.743 тыс. руб. Праграма другога квартала прадугледжвала выпуск прадукцыі ў суме 4.204 тыс. руб. Мы выканалі яе на 100,5 проц., даўшы прадукцыі на 4.225 тыс. руб.

Асабліва прыкметна ўзнялася крывая выканання плана пасля Указа. У трэцім квартале быў запланіраван выпуск прадукцыі на суму ў 4.430 тыс. руб., а фактычна выпушчана на 4.713 тыс. руб. План трэцяга квартала выканан на 106,4 проц.

Яшчэ адно сведчанне вялікай сілы Указа. Калі ў чэрвені сярэдняя выпрацоўка на аднаго рабочага складала 1.095 руб., то ў жніўні яна ўжо дасягнула 1.224 руб. —рост на 11,7 проц.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня цесна пераплятаецца з Указам ад 10 ліпеня. Побач з перавыкананнем плана ў колькасных адносінах мы таксама дасягнулі нядрэнных рэзультатаў у барацьбе за якасць прадукцыі. У другім квартале па трыкатажных вырабах мы павінны былі выпусціць прадукцыі першага сорту ў размеры 92,1 проц. і па насочных — 88 проц. Фактычна-ж выпусцілі 91,8 і 87,6 проц. Значна лепшыя паказальнікі ў ліпені і жніўні месяцах. А ў верасні месяцы мы поўнасцю ўжо выпусцілі запланіраваную намі прадукцыю першага сорту як па трыкатажу, так і па насочных вырабах. Па трыкатажных вырабах першага сорту мы далі 92,3 проц. (план 92,1 проц.) і насочных — 91,5 проц. замест запланіраваных 88 проц.

Намі захаван і запланіраван асартымент прадукцыі. Мы перавыканалі ўсе даныя паказальнікі па асартыменту як па зачоснаму і гладкаму палатну, шаўковаму, так і па чулочна-насочных вырабах. Змагаючыся за рэнтабельнасць фабрыкі, мы дабіліся выканання запланіраваных намі паказальнікаў па зніжэнню сабекошту прадукцыі. У трэцім квартале трэба было знізіць сабекошт прадукцыі супроць плана 1939 года на 0,6 проц. Фактычна сабекошт зніжан на 0,9 проц.

Паспяховаму завяршэнню плана трэцяга квартала, галоўным чынам, спрыяла барацьба калектыва фабрыкі за павышэнне працоўнай дысцыпліны. Фабрыка перастала быць прахадным дваром для летуноў. Няма больш цякучасці рабочай сілы. На ўсіх вытворчых участках маем пастаянны кадр рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў. Правільна расставіўшы рабочых, ушчыльніўшы рабочы дзень, мы здолелі выявіць лішак рабочай сілы і перадаць звыш 50 чалавек іншым прадпрыемствам горада.

Колькасць прагулаў скарацілася больш чым у тры разы. У другім квартале па фабрыцы было 174 прагулы, у трэцім квартале — 53. Камандзіры вытворчасці —начальнікі цэхаў і змен, майстры, памочнікі майстраў—пачалі адчуваць сябе поўнаўладнымі гаспадарамі ўчастка. Аўтарытэт іх значна вырас.

Але мы яшчэ далёка не скарысталі ўсіх магчымасцей для далейшага пад'яцця прадукцыйнасці працы і якасці выпускаемай прадукцыі.

Прагулы і спазненні на работу хоць і скараціліся, але яны ўсё яшчэ маюць месца на нашым прадпрыемстве. У трэцім квартале мы таксама мелі 80 выпадкаў спазненняў. Гэта гаворыць аб тым, што мы не павінны супакойвацца на дасягнутым.

Да недахопаў трэба аднесці і тое, што хоць фабрыка поўнасцю выканала план выпуску першасортнай прадукцыі, усё-ж яна дала вялікую колькасць нясортных вырабаў. За ліпень і жнівень месяцы выраблена нясортных 11,7 тоны трыкатажа і 594 дзесяткі пар насочных вырабаў. Гэта планам не прадугледжана.

Для паляпшэння работы цэхаў намі праведзен цэлы рад арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў: агляд і прывядзенне ў парадак абсталявання, устанаўленне прэміяльнай сістэмы для майстраў у залежнасці ад якасці праведзенага імі рамонту абсталявання, арганізацыя інструктажа па догляду за машынамі. На вязальным аўтамаце сканструіраван механічны самазадзелак чулка і аўтамат падняцця ярма, на трыкатажнай машыне — самазастановы. Гэтыя мерапрыемствы значна спрыялі павышэнню прадукцыйнасці працы рабочых і павышэнню якасці прадукцыі.

Чулочны цэх папаўняецца 40 новымі аўтаматамі, што дасць рост прадукцыі прыкладна на 25 проц. Гэтыя машыны будуць абслугоўвацца маладымі рабочымі.

Г. І. МАЗЬЯ,
выконваючы абавязкі дырэктара фабрыкі.

НА АСНОВЕ УКАЗА

Што далі нашаму цэху тры месяцы работы на аснове Указа?

Перш за ўсё трэба адзначыць, што Указ з'явіўся магутнай зброяй падняцця працоўнай дысцыпліны. Скарыстоўваючы новы закон у адносінах да летуноў, прагульшчыкаў і іншых дэзарганізатараў вытворчасці, мабілізуючы рабочых на стварэнне ў цэху жалезнай працоўнай дысцыпліны, мы дабіліся вялікага скарачэння прагулаў і спазненняў на работу.

Спазненняў на работу да апублікавання Указа мы амаль не ўлічвалі, а іх штомесяц было дзесяткі. Пасля Указа колькасць спазненняў скарацілася: у ліпені было 4, у жніўні—6 і ў верасні—3. Гэта гаворыць аб тым, што барацьбы з парушальнікамі працоўнай дысцыпліны нельга аслабляць ні на мінуту.

Людзі сталі значна лепш адносіцца да работы. Выпадкі непаслухмянасці, адмаўлення ад даручанай работы, непатрэбных хаджэнняў па цэху з'яўляюцца цяпер вельмі рэдкімі. Як правіла, за 10 мінут да пачатку работы майстры і работніцы праводзяць прыёмку змены і да званка на абедзены перапынак і скانчэнне работы ніхто не пакідае рабочага месца.

Асабліва важна адзначыць тое, што поўнасцю ліквідавана цякучасць рабочай сілы. Замацаваўшы пастаянныя кадры рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў у сябе ў цэху, мы змаглі перадаць фабрыцы «КІМ» і іншым прадпрыемствам горада 14 рабочых і 2 майстраў.

Роля майстра значна ўзрасла. Ён поўнасцю адказвае за работу даручанага яму ўчастка, за выкананне плана. Ён клапоціцца аб своечасовым забеспячэнні рабочых сыравінай, аб правільнай арганізацыі рабочага месца, сочыць за станам абсталявання.

Напрыклад, на першым участку т. Якушонак — аўтарытэтны камандзір вытворчасці. Гэта клапатлівы памочнік майстра. Нядаўна ён заўважыў, што на 43-й машыне часта ламаюцца іглы з-за дрэннай іх якасці. Тут-жа, параіўшыся з начальнікам змены т. Дарожкінай, ён перагрузіў цыліндр машыны на іншыя іглы, і паломка спынілася.

Патрабуючы ад майстра адказнасці за работу ўчастка, у той-жа час мы ствараем яму патрэбны аўтарытэт. Рабочыя абавязаны безагаворачна выконваць яго распараджэнні.

Намі праведзен рад мерапрыемстваў па павышэнню прадукцыйнасці працы. На 5—9 участках мы перагрузілі цыліндры машын на падоўжаныя іглы, на ўсіх участках былі праверамы апараты выключацеляў (самаастановы). Апрача таго, на 9-м участку павялічылі лінейную скорасць машын. Дзякуючы гэтаму і раду іншых мерапрыемстваў крывая выканання плана павысілася з 100,5 проц. у чэрвені да 112,9 у верасні.

Калектыў цэха гордзіцца сваімі лепшымі стаханаўкамі, якія паказваюць узоры самаадданай працы на вытворчасці, пабольшэвіцку змагаюцца за выкананне і перавыкананне промфінплана, яго колькасных і якасных паказальнікаў.

Стаханаўка-многастаночніца т. Краснабаева, узнагароджаная медаллю «За трудовое отличие», абслугоўвае 6 машын 24 сістэм замест тыповай зоны 4 машыны 16 сістэм. Яна павялічыла выкананне нормы з 109 проц. у чэрвені да 111,4 проц. у верасні. Яшчэ лепшых паказальнікаў дабілася другая многастаночніца тав. Сарачынская, якая абслугоўвае 8 машын 40 сістэм замест тыповай зоны 6 машын 30 сістэм. У чэрвені месяцы яна выканала сваю норму на 109,7 проц., а ў верасні — на 133,1 проц.

Да ліку перадавікоў цэха трэба аднесці тт. Бяляеву, Галаўнёву, Хаванскую, Загорскую, Шахшыну, Мацкевіч, Піскунову і іншых, якія на Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня адказалі сістэматычным павышэннем прадукцыйнасці працы, выпускам высокаякаснай першасортнай прадукцыі.

Поспехі, атрыманыя ў выніку рэалізацыі Указа, безумоўна, вялікія. Але мы яшчэ не скарыстоўваем усіх магчымасцей далейшага росту прадукцыі і павышэння яе якасці. Мы яшчэ поўнасцю не ўкладваемся ў запланіраваныя нам паказальнікі. У ліпені, жніўні і верасні мы павінны былі выпусціць 92 проц. прадукцыі 1 сорту, далі-ж яе ў ліпені — 91 проц., у жніўні — 91,6 і ў верасні — 91,9 проц. Апрача таго, за гэты час мы выпусцілі многа нясортнай прадукцыі (што планам зусім не прадугледжана) — у ліпені 2,3 проц., у жніўні — 1,9 проц. і ў верасні — 2,2 проц. Каб унікнуць гэтага ў далейшым, мы прымаем дзейсныя меры.

У цэху шырока разгарнулася перадкастрычніцкае сацыялістычнае спаборніцтва. Арганізаваны тры новыя кароткатэрміновыя стаханаўскія школы. Перадавыя людзі цэха, стаханаўкі тт. Краснабаева, Сарачынская, Бяляева, Галаўнёва і іншыя перадаюць свой вопыт работы адстаючым, асабліва тым, хто яшчэ не выконвае сваёй нормы выпрацоўкі.

А. Я. ВАЙНШТЭЙН,
начальнік трыкатажнага цэха, узнагароджаны значком «Отличнику социалистического соревнования легкой промышленности».

ЗА ПРЭСТЫЖ ФАБРЫЧНАЙ МАРКІ

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 10 ліпеня з'явіўся магутным рычагом у справе мабілізацыі ўсяго калектыва рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрыкі на барацьбу за якасць, захаванне стандарта і асартымента выпускаемай прадукцыі.

Інжынерна-тэхнічнымі работнікамі фабрыкі праведзен рад мерапрыемстваў. З усімі работнікамі кантрольна-разбракоўнага апарата вывучаны існуючыя стандарты і інструкцыі па разбракоўцы. [illegible]

На чулочных аўтаматах устаноўлен кантроль за стандартам [illegible]. Такі-ж кантроль устаноўлен і за нармальнай шчыльнасцю палатна на трыкатажных машынах «МТ-1». [illegible]

У чулочным цэху праверана і [illegible]

Для знішчэння [illegible]

[illegible]

Г. Л. ПЛОТКІНА,
галоўны інжынер,
М. К. СУВАЛЬСКАЯ,
інжынер, начальнік АТК фабрыкі.

Асвоілі новыя машыны

Выданне Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня 1940 г. [illegible]

[illegible]

В. Г. ПРЖЭВАЛЬСКАЯ,
майстар 3-га участка крыжамашальных машын мастальна цэха.

Да новых перамог

Закончыліся тры месяцы маёй работы па-новаму. Якія-ж яе вынікі?

[illegible]

Е. І. БЯЛЯЕВА,
стаханаўка-многастаночніца чулочна-трыкатажнага цэха, узнагароджаная медалём «За працоўную доблесць».

У мяне ёсць што падлічваць

[illegible]

М. М. КАРЗІНА,
стаханаўка чулочнага цэха.

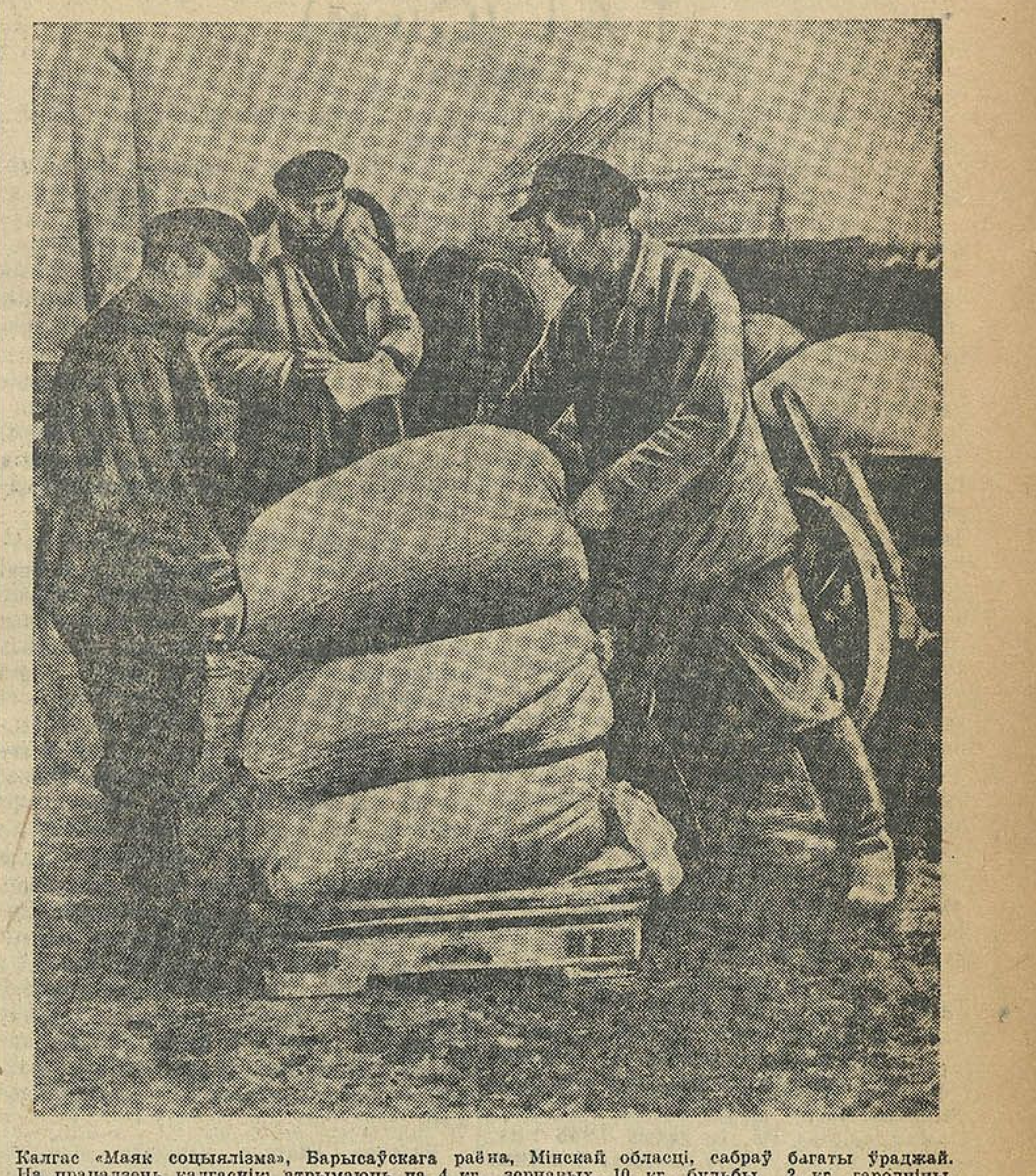

Калгас «Маяк соцыялізма», Барысаўскага раёна, Мінскай області, сабраў багаты ўраджай. На працадзень калгаснікі атрымаюць па 4 кг. зернавых, 10 кг. бульбы, 2 кг. гародніны, 3 рублі грашыма. На здымку: атрымлівае авансам тону жыта калгаснік В. Г. Нячаеў (справа), які з жонкай выпрацаваў за 8 месяцаў 800 працадзён.

Фото І. Шышко. (Фотахроніка БЕЛТА).

СТО ПУДОЎ ЗЯРНА З ГЕКТАРА

(Пісьмо калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі „Маяк соцыялізма", Барысаўскага раёна)

Заканчваецца сельскагаспадарчы год. Гэта — гістарычны год у жыцці калгаснікаў нашай арцелі. Уключыўшыся ў снежні 1939 года ў выдатны паход сталінградскіх брыгадзіраў-стопудовікаў, мы паставілі перад сабой задачу — атрымаць з кожнага гектара пасеву па сто пудоў зярна.

12 снежня 1939 года калгаснікі сельгасарцелі «Маяк соцыялізма» звярнуліся праз газету «Звязда» да ўсіх калгаснікаў БССР з заклікам уключыцца ў выдатны рух стаханаўцаў сельскай гаспадаркі і заваяваць у 1940 годзе стопудовы ўраджай. Цяпер, калі малацьба зернавых у калгасе закончана, мы хочам расказаць чытачам «Звязды», як мы выканалі ўзятыя на сябе абавязацельствы.

Пад зернавымі культурамі — жытам, пшаніцай, аўсом і ячменем — у калгасе было 235 гектараў. З кожнага гектара ў сярэднім атрымалі па 102 пуды зярна, у тым ліку па 96 пудоў жыта, 110 пудоў аўса, 117 пудоў ячменю і па 87 пудоў пшаніцы.

У звяне тт. В. Нячаева і І. Янушкоўскага на плошчы ў 18 гектараў атрымана па 134 пуды зярна з гектара. Звяно тав. П. Дзятка з плошчы ў 20 гектараў атрымала па 134 пуды жыта. Камсамолец звеннявы В. Прахарэвіч дабіўся ўраджаю ячменю больш як па 122 пуды з гектара.

Лета ў гэтым годзе было неспрыяючым. Даволі адзначыць, што з палавіны мая да палавіны ліпеня ў нас амаль не было дажджоў. Толькі дзякуючы поўнаму выкананню агратэхнічных правілаў, добрасумленнай працы ўсіх калгаснікаў мы змаглі дабіцца высокіх ураджаяў. Уся сяўба была праведзена ў палях севаабароту і ў сціслыя тэрміны.

Барацьба за атрыманне высокіх ураджаяў пачалася задоўга да выхаду ў поле. Усю зіму калгаснікі накаплялі мясцовыя ўгнаенні, загадзя вывезлі мінеральныя ўгнаенні. Вясной было ўнесена ў глебу (пад усе культуры) 3.500 тон гною з торфам, 6 тон попелу, 145 тон мінеральных угнаенняў. Былі ўлічаны асаблівасці кожнага ўчастка поля, і кожны гектар пасеву атрымаў патрэбную для яго колькасць арганічных і мінеральных угнаенняў.

У шырокіх размерах мы прымянілі сёлета метады работы знатнага стаханаўца сельскай гаспадаркі тав. Ефрэмава.

Усе зернавыя былі пасеяны радковымі сеялкамі са звужанымі міжраддзямі. Для гэтага мы скарысталі ільняныя сеялкі ЛК-1, прычым яшчэ больш звузілі ў іх міжраддзі — да 7,5 см.

Па-новаму, як вучаць ефрэмаўцы, мы падышлі да вызначэння норм высеву. Вылічыўшы папярэдне вагу 1000 зярнят па кожнай культуры, мы ўстанавілі павышаныя нормы высеву, зыходзячы з колькасці высяваемых зярнят на гектар. Так, аўса мы высявалі па 6 мільёнаў зярнят або 240 кілаграмаў на гектар, ячменю — да 4 мільёнаў або 200 кілаграмаў на гектар і т. д.

Павышэнне норм высеву ў спалучэнні з вузкарадковай сяўбой дало асабліва вялікі эфект па аўсу. У мінулыя годы ўраджай аўса не перавышаў 10—11 цэнтнераў з гектара; сёлета ён склаў у сярэднім 18,3 цэнтнера з гектара.

Былі прыменены і іншыя аграмерапрыемствы, як яравізацыя яравой пшаніцы, пратручванне ўсяго насення, веснавое баранаванне азімых, падкормка амаль усёй плошчы азімых і часткі яравых, прапалка пасеваў ад пустазелля.

Рашаючую ролю ў атрыманні высокага ўраджаю адыгралі звенневая сістэма арганізацыі працы, барацьба за цвёрдую працоўную дысцыпліну, рэалізацыя пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб уборцы і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў. Прагулы, невыхад на работу сталі рэдкай з'явай у нашым калгасе.

70 калгаснікаў нашай сельгасарцелі з'яўляюцца стаханаўцамі. Лепшыя з іх— тт. Іосіф Галадок, Марыя Нячаева, Уладзімір Скураў, Павел Вута, Наста Прахарэвіч, Праскоўя Чарнуха, Пятро Люцько.

Разлічыўшыся з дзяржавай па зярну і бульбе, мы стварылі насенны фонд у размеры 446 цэнтнераў, насенны страхавы фонд — 109 цэнтнераў, фуражны фонд, выдзелілі для продажу дзяржаве 120 цэнтнераў зярна і выдалі авансам па 1,7 кілограма зярна на працадзень.

Заканчваючы абмалот зернавых і падлічваючы выдатныя вынікі сваёй работы, калгаснікі пачалі пагаварваць аб тым, каб у наступным годзе атрымаць 120 пудоў зярна з кожнага гектара. Думка перадавых калгаснікаў падтрымана партыйнай арганізацыяй і ўхвалена ўсімі калгаснікамі.

Сваё жаданне мы падмацоўваем канкрэтнымі справамі. Своечасова праведзена сяўба азімых на плошчы ў 110 гектараў. Днямі будзе закончана зяблевае ворыва. Пад зябліва ўносіцца 35 тон мінеральных угнаенняў, вывозіцца гной. Для кожнай культуры загадзя вызначана адпаведная плошча.

Наш калгас з'яўляецца ўдзельнікам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. Атрымаўшы стопудовы ўраджай і выканаўшы свае абавязацельствы, мы заваявалі права ўдзелу ў выстаўцы і ў 1941 годзе. Будзем змагацца за новыя поспехі ў соцыялістычным земляробстве, за атрыманне з кожнага гектара не менш 120 пудоў зярна.

В. СТАРАДЗЕТКА,
старшыня калгаса.
Н. ГЛУХ,
парторг калгаса, аграном.
Л. РОЎБА, І. ШАКАВЕЦ,
брыгадзіры паляводчых брыгад.
Звеннявыя — І. ЯНУШКОЎСКІ, В. НЯЧАЕЎ, А. ЦІМАФЕЕЎ, В. ПРАХАРЭВІЧ.

ВЫСОКІ ЎРАДЖАЙ БУЛЬБЫ І КАРНЯПЛОДАЎ

ДУБРОЎНА. (Кар. «Звязды»). Соўгас імені Першае мая збірае ў гэтым годзе багаты ўраджай бульбы і карняплодаў. Бульбай было засеяна 40 гектараў, карняплодамі — 16 гектараў. 20 гектараў бульбы ўжо выкапана.

Па папярэдніх падліках, кожны гектар даў 200 цэнтнераў бульбы і па 350 цэнтнераў карняплодаў. Такі ўраджай соўгас атрымаў упершыню.

***

ГЛУСК. (Па тэлефону). Ураджай бульбы ў гэтым годзе — па славу. Асобныя калгасы Грозаўскага і Пукаўскага сельсоветаў атрымалі па 200—220 цэнтнераў бульбы з гектара. У сельгасарцелі «Чырвоны трудавік», Грозаўскага сельсовета, з асобных гектараў атрымалі па 250 цэнтнераў бульбы.

Паспяхова праходзіць уборка выдатнага ўраджаю. Калгасы Пукаўскага сельсовета да 5 кастрычніка поўнасцю разлічыліся з дзяржавай. Здана 3.135 цэнтнераў высокаякаснай прадукцыі ў лік абавязковых паставак і 1.164 цэнтнеры ў лік натураплаты за работы МТС.

У сярэднім на працадзень калгаснікі атрымаюць па 8—9 кілограмаў бульбы.

П. ЦВІРКО.

Выдатныя поспехі Нікалая Вінзанка

Узорна працаваў на ўборцы ўраджаю камбайнер Ленінскай МТС, Асіпавіцкага раёна, тав. Нікалай Вінзанок. Ён са сваім напарнікам тав. М. Кармазам на паўночным камбайне пры норме 80 гектараў убраў 207 гектараў, што складае 259 проц.

За ўзорную работу дырэкцыя МТС вылучыла Нікалая Вінзанка брыгадзірам трактарнай брыгады № 4. Двума трактарамі гэтай брыгады за дэкаду ўзарана на зябліва 155 гектараў.

Брыгада Нікалая Вінзанка заканчвае малацьбу ў калгасах і да 15 кастрычніка поўнасцю закончыць падняцце зябліва.

АДЫНЕЦ.

ТАІ (Сіям)

(ДАВЕДКА)

Таі або Муанг Таі («Свабоднае каралеўства») да мінулага года называўся Сіямам. Гэта назва зменена па рашэнню нацыянальнай асамблеі.

Таі фармальна незалежная дзяржава, а фактычна знаходзіцца пад кантролем англійскага, французскага і японскага капіталаў.

Знаходзіцца Таі на Інда-Кітайскім паўвостраве і паўвостраве Малака.

На паўночным захадзе і захадзе ён мяжуе з Бірмай, на паўночным усходзе і ўсходзе—з Французскім Інда-Кітаем, на поўдні—з Брытанскай Малайей. Тэрыторыя Таі каля 515 тысяч квадратных кіламетраў. Таі знаходзіўся на шляху экспансіі Англіі з захада і Францыі з усхода. Для прадухілення прамога сутыкнення Англія і Францыя, у сілу пачаўшых складвацца к канцу XIX стагоддзя узаемаадносін, знайшлі выгадным ператварыць Таі ў буфер і абмежавацца падзелам сфер уплыву. Абласці ў басейне ракі Меконг былі аб'яўлены сферай уплыву Францыі, а абласці на паўвостраве Малака—Англіі. Ва ўпраўленні сіямскага караля аставалася вобласць ракі Менама. У 1907 годзе Таі вымушан быў заключыць новае пагадненне з Францыяй, па якому аддаваў Францыі правінцыю Камбоджы—Батамбанг. У 1909 годзе Англія атрымала па дагавору з Таі невялікія Малайскія краіны, якія прымыкаюць да Брытанскай Малайі.

У апошні час англійскі і французскі ўплыў у Таі ўсё больш выцясняецца ўплывам Японіі, якая імкнецца скарыстаць выгады яго стратэгічнага становішча пры правядзенні праграмы экспансіі на поўдзень.

Насельніцтва Таі, па даных 1938 года, налічвае 14.976 тысяч чалавек. Асноўная частка насельніцтва—сіямцы, лаосы, кітайцы, індусы, малайцы, апрача таго ёсць шматлікія змешаныя індыйскія і бірманскія плямёны.

Сталіца Таі Бангкок—важны порт і гандлёвы цэнтр краіны.

Важнейшыя галіны эканомікі—фінансы, чыгункі знаходзяцца пад кантролем замежных дзяржаў, маючых пры ўрадзе Таі сваіх «дарадцаў» эканамічных і ваенных. Па даных 1929 года 83 проценты насельніцтва Таі было занята ў сельскай гаспадарцы. Галоўны прадукт—рыс.

Вялікае значэнне мае таксама рыбалоўства.

Таі ўладае вялікімі разнастайнымі прыроднымі багаццямі—волавам, вальфрамам, каменным вугалем, золатам, жалезам, свінцом, серабром, цынкам і каштоўнымі камнямі, аднак прамысловасць развіта вельмі слаба.

Галоўнае месца ў экспарце Таі займаюць рыс (звыш 50 проц.), волава, тыкавае дрэва (для пабудовы караблёў), каучук. Асноўныя прадметы імпарта—тэкстыль, прадукты харчавання, металічныя вырабы, нафтавыя прадукты, машыны. Першае месца ў гандлі Таі займае Японія, потым Англія.

На 31 снежня 1937 года ў Таі мелася 3.100 км. дзяржаўных чыгунак. Галоўная лінія ідзе ад Бангкока да Сінгапура. Ёсць таксама шасе. Таі ўладае невялікім гандлёвым флотам і грамадзянскай авіяцыяй.

Да сярэдзіны 1932 года Таі прадстаўляў абсалютную манархію. У чэрвені 1932 года, у выніку дварцовага перавароту, была абвешчана канстытуцыйная манархія. Паводле канстытуцыі кароль ажыццяўляе заканадаўчую ўладу праз парламент (нацыянальную асамблею) і выканаўчую—праз дзяржаўны совет (кабінет міністраў). Палавіна членаў асамблеі выбіраецца, а другая палавіна назначаецца каралём. Прэзідэнт і члены дзяржаўнага совета выбіраюцца асамблеяй.

Армія Таі налічвае прыблізна каля 30.000 чалавек. Ваенны флот складаецца з двух крэйсераў, чатырох кананерак, каля дваццаці мінаносцаў, чатырох падводных лодак, некалькіх тарпедных катэраў і мінных загарод. Большая частка караблёў пабудавана ў Японіі, каманды састаў абучаецца таксама ў Японіі. Японія актыўна ўдзельнічала ў пабудове ўмацаванняў у парту Бангкока і рэарганізацыі арміі Таі.

Нядаўна Бангкок наведала японская эканамічная місія. Зараз у Токіо знаходзіцца місія «добрай волі» Таі. Настойлівае імкненне Японіі да ўключэння Таі ў сферу свайго ўплыву і выцяснення адтуль уплыву Англіі і Францыі можа разглядацца, як адна з састаўных частак агульнага японскага плана стварэння на Інда-Кітайскім паўвостраве плацдарма для ажыццяўлення сваёй экспансіі на поўдзень і працідзеяння англа-амерыканскім планам сумеснай абароны ціхаакіянскіх уладанняў.

Паведамлялася, што ўрад Таі прад'явіў французскаму ўраду патрабаванне вярнуць раней належаўшыя яму тэрыторыі, зараз уваходзячыя ў састаў Французскага Інда-Кітая. Чакаючы вырашэння гэтага пытання, стораны сканцэнтравалі войскі на граніцах.

7 кастрычніка. (ТАСС).

Уступленне галоўных японскіх сіл у Ханой

ТОКІО, 8 кастрычніка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Домей Цусін, асноўныя сілы японскіх войск, якія высадзіліся ў Хайфоне 26 верасня, у адпаведнасці з пагадненнем паміж Японіяй і Французскім Інда-Кітаем, сёння ўступілі ў Ханой. Японская армейская і марская авіяцыя займаюць авіябазы пад Ханоем.

Адкрыццё дарогі Бірма—Кітай

ТОКІО, 8 кастрычніка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Домей Цусін, прадстаўнік японскага міністэрства замежных спраў апублікаваў сёння камюніке, у якім паведамляецца, што англійскі ўрад паведаміў Японіі аб адкрыцці дарогі Бірма—Кітай.

Ваенныя дзеянні ў Кітаі

У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ. [illegible] атрад кітайскіх войск пераправіўся праз раку Фухэ і атакаваў адзін з японскіх гарнізонаў.

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ. На поўдні правінцыі Гуандун японцы 4 кастрычніка зноў прабавалі высадзіць дэсант на паўвостраве Лэйчжоу, але пасля кароткачасовай сутычкі адышлі.

На поўдні правінцыі Гуансі адбываюцца асобныя сутычкі ў раёне Наньніна.

[illegible] цын 6 кастрычніка разбурана 300 дамоў.

7 кастрычніка японскія самалёты другі раз на гэтым тыдні бамбардыравалі Куньмін (правінцыя Юньнань). Мяркуюць, што самалёты ляцелі з новых японскіх баз у Французскім Інда-Кітаі.

8 кастрычніка.

(ТАСС).

НОВЫ АТРАД ЛЕЙТЭНАНТАЎ

Закончыліся дзяржаўныя выпускныя экзамены ў Мінскім ваенным вучылішчы імені М. І. Калініна. Не гледзячы на тое, што на экзаменах у гэтым годзе былі прад'яўлены больш павышаныя патрабаванні, чым у мінулым годзе, 89 проц. выпускнікоў атрымалі выдатныя і добрыя адзнакі.

Маладыя лейтэнанты паказалі выдатныя і добрыя веды па тактыцы і страляковай падрыхтоўцы. У стральбе з вінтоўкі, ручнога і станкавага кулямёта, у гранатаметанні выпускнікі паказалі высокі клас баявой выучкі.

Курсы па падрыхтоўцы настаўнікаў польскіх школ

Па рашэнню Саўнаркома БССР з 15 кастрычніка ў Беластоку арганізуюцца 9-месячныя курсы па падрыхтоўцы настаўнікаў для польскіх школ: 1—4 класаў — 500 чалавек і 5—7 класаў — 200 чалавек. (БЕЛТА).

Літаратурная хроніка

⊙ Сёння, 9 кастрычніка, у 8 гадзін вечара, у Доме пісьменнікаў (Мінск) адбудзецца агульны сход крытыкаў. З дакладам аб задачах секцыі крытыкаў выступіць М. Клімковіч. На сходзе будзе выбрана новае бюро секцыі.

⊙ 11 кастрычніка, у 8 гадзін вечара, у Доме пісьменнікаў адбудзецца агульны сход членаў Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР, на якім з дакладам аб чарговых задачах ССПБ і тыпе совецкага пісьменніка выступіць Міхась Лынькоў.

⊙ На працягу кастрычніка—снежня на пасяджэнні праўлення будуць абмеркаваны наступныя творы: раман Р. Мурашка «Салаўі святога Палікара», сцэнарый Максіма Танка «Бура над Нараччу», апавяданні, надрукаваныя ў «Полымі рэвалюцыі» ў 1940 г., пераклад К. Крапівы трагедыі В. Шэкспіра «Ромэо і Джульета», творы польскага паэта Главацкага і кніга літаратурнай крытыкі А. Кучара.

Па слядах неапублікаваных пісем

У сваім пісьме ў рэдакцыю гр-н Г. указваў на выпуск нядобраякаснай прадукцыі ельскай арцеллю «Чырвоны пільшчык», на растрату грошай і разбазарванне прадуктаў са сталовай арцелі.

Ельскі райком партыі паведаміў нам, што пасля праверкі факты, прыведзеныя ў пісьме, поўнасцю пацвердзіліся. Старшыня праўлення арцелі «Чырвоны пільшчык» Тамашэвіч асуджан нарсудом на два годы пазбаўлення волі і выключан з радоў ВКП(б), як парушальнік дзяржаўнай і партыйнай дысцыпліны. Таксама асуджан былы загадчык сталовай Сіраж за растрату 5 тысяч рублёў.

Райкомам партыі прыняты меры да паляпшэння работы арцелі «Чырвоны пільшчык».

***

У рэдакцыю газеты «Звязда» паступіла пісьмо аб тым, што старшыня сельгасарцелі імені Леніна, Батвінаўскага сельсовета (Крычаўскі раён), Мамусёў груба адносіцца да калгаснікаў, абзывае іх нецэнзурнымі словамі. У калгасе адсутнічае працоўная дысцыпліна.

Як паведаміў нам Крычаўскі райком КП(б)Б, факты поўнасцю пацвярджаюцца. Старшыня праўлення Мамусёў зняты з работы. Прыняты меры для наладжання працоўнай дысцыпліны ў калгасе.

***

Гр-н З. пісаў у рэдакцыю аб тым, што ў ларку загаранскага сельпо (Круглянскі раён) пануе антысанітарыя, крамніца Антановіч Г. абважвае пакупнікоў.

Магілеўскі аблспажыўсаюз паведаміў рэдакцыі, што факты, указаныя аўтарам, пацвердзіліся. Крамніца Антановіч знята з работы.

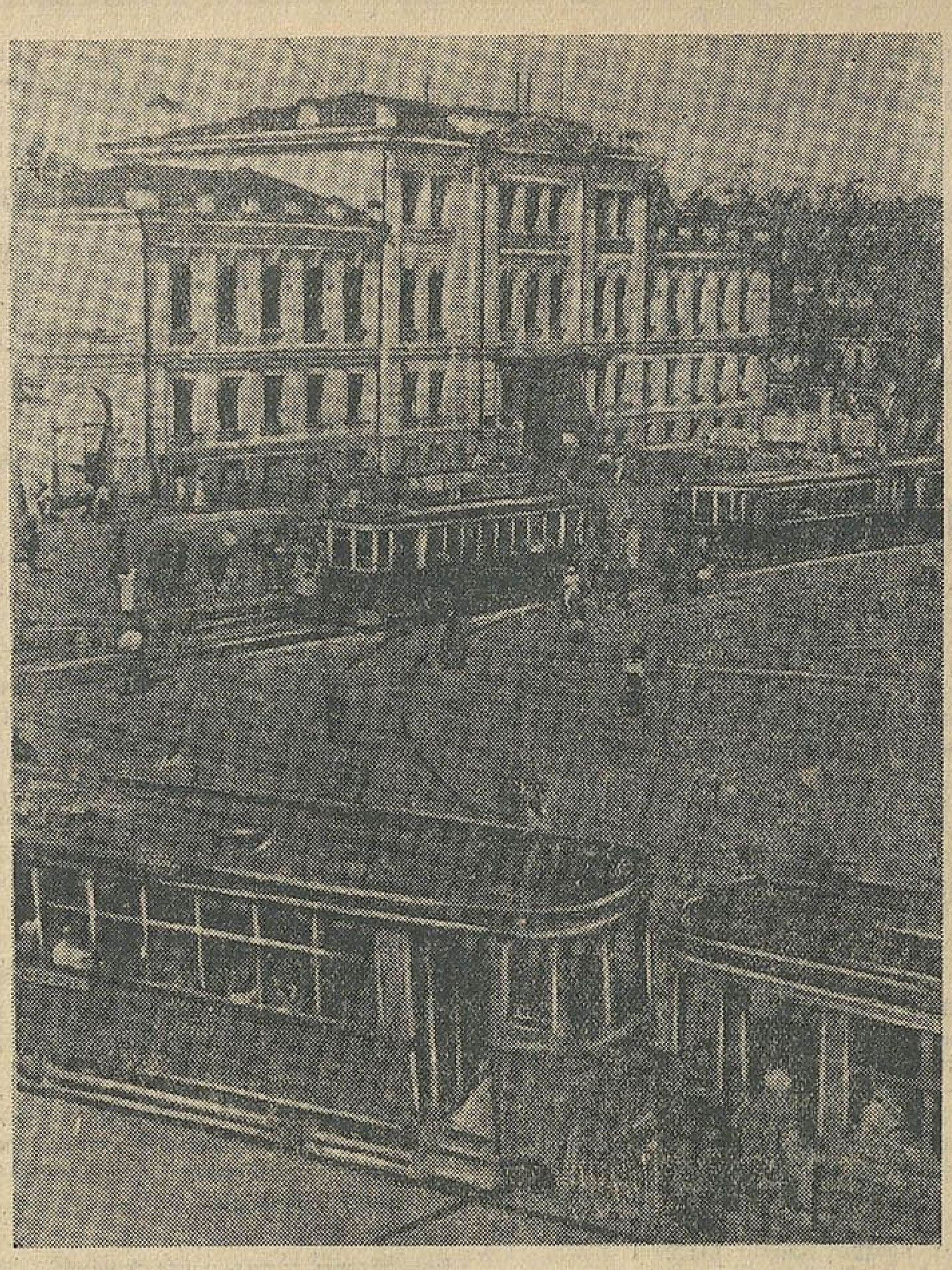

На плошчы Свабоды ў г. Віцебску. Фото А. Азарчэнка. (Фотахроніка БЕЛТА).

Новыя майстэрні і цэхі па выпуску прадметаў шырокага спажывання

У гарадах і раёнах рэспублікі арганізоўваюцца новыя майстэрні і цэхі па выпуску мэблі, ганчарнай пасуды, бляшаных, шорных, бандарных вырабаў і іншых тавараў шырокага спажывання.

Так, на віцебскім заводзе «Комінтэрн» будуецца новы цэх па выпуску мясарубак. Штогод гэты цэх выпусціць каля 50 тысяч мясарубак. Новы цэх па выпуску металічных вырабаў будуецца на аршанскім заводзе «Чырвоны барэц». Заканчваецца будаўніцтва новага цэха на мінскім заводзе імені Чкалава.

Шырока разгарнулася будаўніцтва майстэрань, цэхаў у раёнах Гомельскай вобласці. Майстэрні па вырабу мэблі, парніковых рам, вулляў і інш. адкрыты ў Стрэшыне, Лоеве, Карме і Церахоўцы. Такія-ж майстэрні ў бліжэйшы час увойдуць у эксплаатацыю ў Салтанаўцы, Жлобінскага раёна, Баршчоўцы, Барсуках, Рэчыцкага раёна.

Толькі па адной Гомельскай вобласці на будаўніцтва новых майстэрань, цэхаў і пунктаў па бытавому абслугоўванню працоўных выдаткавана каля 500 тысяч рублёў.

Розыгрыш пяршынства па тэнісу

6 дзён праходзіць на кортах Усебеларускага стадыёна па Пушкінскай вуліцы ў Мінску розыгрыш пяршынства па тэнісу. Мацнейшыя тэнісісты Мінска змагаюцца за заваяванне звання чэмпіёна сталіцы. За гэты час адбыліся ўжо 22 матчы.

Па першай групе сярод мужчын уперадзе ідзе мінулагодні чэмпіён БССР па тэнісу С. Анікін (таварыства «Усход»).

Па другой групе без паражэння ідзе тэнісіст ордэнаноснага Інстытута фізкультуры Л. Левітан.

Розыгрыш прадоўжыцца да 15 кастрычніка.

ВЫШАЎ З ДРУКУ ТЭАРЭТЫЧНЫ І ПАЛІТЫЧНЫ ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

„Большэвік Беларусі“ № 9

ЗМЕСТ

Перадавы — Магутная ідэйная зброя большэвізма.

— У адзінай сям'і совецкіх народаў.

П. Панамарэнка — Год новага жыцця вызваленага народа.

В. Малін — Слаўная гадавіна.

М. Кручкін — Гераічны вызваленчы паход.

Н. Кісялёў — Пад сцягам Советаў.

І. Уладаў — Вызваленае Палессе.

П. Каралёў — Комсамолу Беларусі — 20 год.

Н. Самарын — Падбор і вырошчванне прапагандысцкіх кадраў.

Н. Левін — Нястомна авалодваць марксісцка-ленінскай тэорыяй.

Ад інстытута Маркса — Энгельса — Леніна пры ЦК ВКП(б):

Ф. Энгельс — 25 чэрвеня.

Ф. Энгельс — **(Прудон).**

С. Топаз — Аб рабоце тав. Сталіна «Марксізм і нацыянальна-каланіяльнае пытанне».

Д. Пульянаў — Год барацьбы і перамог (аб кнізе тав. Гарбунова «Год пад сцягам Советаў»).

ПАМЯЦІ АКАДЭМІКА В. В. ШКАТЭЛАВА

Акадэмія навук БССР і ўся навуковая грамадскасць страцілі аднаго з старэйшых вучоных нашай краіны, акадэміка Уладзіміра Віктаравіча Шкатэлава, прысвяціўшага ўсе 55 год сваёй навуковай дзейнасці вывучэнню падсочкі і састава смаляных (каніфольных) кіслот.

Ужо ў адной з сваіх першых работ «Аб хімічным саставе смол» В. В. Шкатэлаў даказваў магчымасць атрымання з жывіцы нашай сасны выдатнай каніфолі і скіпідара, не ўступаючых па сваіх якасцях прадукцыі французскай вытворчасці. Царская Расія—самая багатая лясамі краіна ў свеце—не мела сваёй каніфольнай вытворчасці і лічыла, што французскі скіпідар нічым не замяніма.

Работа звярнула ўвагу геніяльнага рускага хіміка Д. І. Мендэлеева, які асабіста паведаміў В. В. Шкатэлаву, што ён яго працу чытаў і адобрыў.

Не гледзячы на падрабязнае і глыбокае даследванне В. В. Шкатэлавым здабычы падсочных прадуктаў з нашай сасны і падтрыманне гэтай справы Д. І. Мендэлеевым, царскі ўрад не лічыў патрэбным развіваць айчынную каніфольна-скіпідарную прамысловасць.

Толькі пасля Вялікай Кастрычніцкай социялістычнай рэвалюцыі вынікі шматгадовай творчай дзейнасці В. В. Шкатэлава знайшлі не толькі ўсеагульнае прызнанне, але і шырока ўкараніліся ў прамысловасць.

У 1923 годзе Шкатэлаў пераехаў ў БССР. Тут пачаўся самы творчы перыяд яго дзейнасці. У 1925 годзе ў Асіпавіцкім леспрамгасе Уладзімір Віктаравіч наладзіў першыя сур'ёзныя навуковыя доследы падсочкі ў вытворчых умовах.

Прайшло 13—14 год і здабыча жывіцы вырасла ў многа разоў. Ужо даўно наша краіна спыніла ўвоз амерыканскай каніфолі і французскага скіпідара, і ў гэтай справе немалую ролю адыграў сапраўдны патрыёт нашай радзімы акадэмік В. В. Шкатэлаў.

Уладзімір Віктаравіч не належаў да таго тыпу вучоных, якія замыкаюцца ў сценах сваёй лабараторыі і лічаць вытворчасць недастойнай увагі людзей навукі. Ён з асаблівым упорствам і настойлівасцю ажыццяўляў цесную сувязь тэорыі з практыкай.

Уладзімір Віктаравіч з'яўляўся відным грамадскім дзеячом. Працоўныя горада Гомеля выбралі яго дэпутатам абласнога Совета дэпутатаў працоўных, працоўныя Варашылаўскага раёна горада Мінска выбралі яго дэпутатам раённага Совета дэпутатаў працоўных.

Уладзімір Віктаравіч з'яўляўся ўзорам вучонага, заслугоўваючага найвялікшай павагі. Ён ва ўсім праяўляў выключную скромнасць і добрасумленнасць. Стары вучоны з асаблівай увагай адносіўся да маладых навуковых работнікаў. Ім ён прадастаўляў максімальную творчую свабоду і ініцыятыву.

В. В. Шкатэлаў заўсёды выказваў сваю глыбокую радасць і шчасце з повада таго, што ён дажыў да эпохі соцыялістычнай рэвалюцыі, да вялікай эпохі Леніна—Сталіна. Ён заўсёды падкрэсліваў, што ў соцыялістычнай краіне творчая работа знаходзіць самае шырокае падтрыманне, што для людзей навукі створаны ў нас выключна спрыяючыя ўмовы, што лепшым другам навукі з'яўляецца найвялікшы чалавек эпохі — таварыш Сталін.

Прэзідэнт АН БССР К. В. ГОРЭЎ. Віцэ-прэзідэнты: акад. С. М. ЛІПАТАЎ, К. М. КОЛАС, В. А. ЛЕОНАЎ. Акадэмікі: Н. А. ПРЫЛЕЖАЕЎ, Т. Н. ГОДНЕЎ, С. Я. ВАЛЬФСОН, А. Я. ПРАКАПЧУК, Ф. О. ГАУСМАН, Г. І. АНУФРЫЕЎ, Н. М. НІКОЛЬСКІ. Члены карэспандэнты: Б. В. ЕРАФЕЕЎ, В. І. ШЭМПЕЛЬ. Навуковыя супрацоўнікі: А. І. СІРЫГАН, В. С. ВЕРНЕР.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ОРДЭНА ЛЕНІНА ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА БССР

10 і 12 кастрычніка ПРЭМ'ЕРА

ЛЕБЯДЗІНАЕ ВОЗЕРА

Балет у 4 дзеях, муз. ЧАЙКОЎСКАГА.

Першы Беларускі дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

9 кастрычніка

ХТО СМЯЕЦЦА АПОШНІМ

Пачатак спектакля ў 8 г. вечара. Каса адкрыта з 2 г. дня.

Па калектыўных заяўках прадастаўляецца скідка.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» АПОШНІ ТАБАР

Кінотэатр «Спартак» БРОНЕНОСЕЦ ПАЦЁМКІН

Кінотэатр «Радзіма» ВОЛГА, ВОЛГА

Кінотэатр «Інтэрнацыянал» «ГРОЗА»

Дзіцячы кінотэатр ЧАПАЕЎ

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР

9 кастрычніка СУЛАМІФ

10 і 11 кастрычніка ЦВЕЙ КУНІЛЕМЛЭХ

Пачатак у 8 г. 30 м. вечара.

Каса на атрыманне білетаў са скідкай 20 проц. па ільготнаму талону і продажу ільготных талонаў знаходзіцца ў б. Доме саюзаў — адкрыта з 12 г. дня да 8 г. веч.

Кінотэатр «Навіны дня»

1. «Занимательная физика» (навукова-папулярны фільм).
2. Журнал «Советское Искусство» № 4.
3. Саюзкіножурнал № 88.

Патрэбен пакой

ПЛАТА ПА ЗГОДЗЕ.

Званіць па тэл. 21-360 ад 10 г. да 12 гадз. раніцы і з 4—7 веч.

11 КАСТРЫЧНІКА 1940 г. 14 ТЫРАЖ ВЫІГРЫШАЎ ДЗЯРЖАЎНАЙ УНУТРАНАЙ ВЫІГРЫШНАЙ ПАЗЫКІ 1938 ГОДА Ў г. СВЕРДЛОЎСКУ.

17-18 КАСТРЫЧНІКА 1940 г. 17 ТЫРАЖ ВЫІГРЫШАЎ ПАЗЫКІ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ (ВЫПУСК ЧАЦВЕРТАГА ГОДА) У ГОРАДЗЕ ЕРЭВАНЕ.

Упраўленне дзяржпрацашчадкас і дзяржкрэдыта БССР.

Згодна загада Камітэта па спра вах фізкультуры і спорта пры СНК БССР,

СПАРТЫЎНА-ВУЧЭБНЫ КАМБІНАТ ЛІКВІДУЕЦЦА

ПРЭТЭНЗІІ да камбіната могуць прад'яўляцца ДА 15 КАСТРЫЧНІКА 1940 года.

Адрас ліквідкома: г. Мінск, вул. Пушкіна, 60.

ЛІКВІДКОМ.

ОРГКАМІТЭТ ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ЎСІХ ХІРУРГАЎ, што

2-гі З'ЕЗД ХІРУРГАЎ БЕЛАРУСІ

АДБУДЗЕЦЦА 25—28 СТУДЗЕНЯ 1941 года.

ПАВЕСТКА ДНЯ З'ЕЗДА

1. СТАНОВІШЧА ХІРУРГІЧНАЙ ДАПАМОГІ Ў БССР.
2. ПАШКОДЖАННЕ КАНЕЧНАСЦЕЙ.
3. ПЕРАЛІВАННІ КРЫВІ.
4. РАК І БАРАЦЬБА З ІМ.
5. АКТУАЛЬНЫЯ ПЫТАННІ.

АДРАС ОРГКАМІТЭТА: г. Мінск, вул. Пушкіна, 54, 1-я хірургічная клініка.

ОРГКАМІТЭТ.

Мінскі педагагічны інстытут імені А. М. ГОРКАГА

АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР

НА 2-ГАДОВЫЯ КУРСЫ ЗАМЕЖНЫХ МОЎ

ДЗЯРЖСТРАХ СССР

ОРГАНЫ ДЗЯРЖАЎНАГА СТРАХАВАННЯ ПРАВОДЗЯЦЬ ДАБРАВОЛЬНАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫВЁЛЫ, НАЛЕЖАЧАЙ ГРАМАДЗЯНАМ.

ВА ЎСІХ АБЛАСЦЯХ БССР ПРЫМАЮЦЦА НА СТРАХАВАННЕ КОНІ І БУЙНАЯ РАГАТАЯ ЖЫВЁЛА, АВЕЧКІ, КОЗЫ І СВІННІ.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА НКФ БССР.

СМАЛЯВІЦКАМУ СТАМАТАЛАГІЧНАМУ ІНСТЫТУТУ патрабуюцца ЗУБНЫЯ ТЭХНІКІ

МІНСКАЯ БАЗА «ШКЛОЗБЫТ» патрабуюцца ГРУЗЧЫКІ

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 21-360

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Совецкая, 49. Тэлефоны рэдакцыі: адказнага рэдактара — 20-000 (камутатар), ... сакратара — 2-24-12 сакратарыята — 2-39-55. АДДЗЕЛАЎ: заг. партыйнага аддзела — 2-18-46, літработнікаў — 2-13-56 ... унутранай інфармацыі — 2-13-99, аддзела рабселькораў і пісем працоўных ...

УЗ647. Мінск, друкарня «Звязды», Совецкая 49. М., М., Ш.